

Sygn. akt I ACa 947/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Dariusz Rystał
Sędziowie:	SSA Edyta Buczkowska-Żuk (spr.) SSA Marta Sawicka
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Waclawik

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2016 roku na rozprawie w Szczecinie
sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko M. B.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 30 czerwca 2015 roku, sygn. akt I C 433/14

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA E. Buczkowska-Żuk SSA D. Rystał SSA M. Sawicka

I ACa 947/15

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. złożył w dniu 11 kwietnia 2014r. w Sądzie Okręgowym w Szczecinie pozew przeciwko pozwanemu M. B. o:

- nakazanie pozwanemu wydania pojazdu marki P. (...), nr podwozia (...), rok prod. 2008, o nr rej. (...)

- zasądzenie od pozwanego kwoty 74.800 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez niego z ww. pojazdu w okresie od 8 czerwca 2011r. do 8 kwietnia 2014r.

- zasądzenie od pozwanego kwoty po 2.200 zł miesięcznie za czas trwania postępowania, licząc od 9 kwietnia 2014r. do daty wydania wyroku, wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi co miesiąc od dnia dziesiątego każdego miesiąca, począwszy od 10 kwietnia 2014r. do dnia wyroku, tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez niego z ww. pojazdu.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł następujące okoliczności. Powód zawarł jako finansujący umowę z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. jako korzystającym umowę leasingu operacyjnego nr (...). Przedmiotem umowy był pojazd marki P. (...), nr podwozia (...), rok prod. 2008, o nr rej. (...). Z uwagi na to, że spółka (...), której pojazd został oddany do korzystania zalegała z zapłatą rat leasingowych, powód w dniu 12 kwietnia 2011r. po bezskutecznym upływie dodatkowego terminu wypowiedział umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym z przyczyn leżących po stronie korzystającego. W piśmie wypowiadającym umowę powód jednocześnie wezwał spółkę (...) do zwrotu pojazdu w terminie 7 dni na wskazany parking. Zgodnie z przepisami art. 668 k.c. i art. 675 k.c. w zw. z art. 709¹⁷ k.c. w przypadku rozwiązania umowy leasingu leasingobiorca obowiązany jest zwrócić rzecz w stanie niepogorszonym, zaś jeśli rzecz oddał innej osobie do bezpłatnego używania lub w podnajem, obowiązek wydania ciąży także na tej osobie. Samochód powoda, który stanowił przedmiot leasingu znajduje się w posiadaniu pozwanego.

W odpowiedzi na pozew pozwany M. B. wniósł o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że użytkował pojazd o numerze (...) na podstawie umowy najmu długoterminowego z firmą (...) z dnia 30 lipca 2010r. Pozwany wiedział, że pojazd jest przedmiotem leasingu, gdyż został o tym poinformowany przez wynajmującego. Jeśli chodzi o wysokość żądanego wynagrodzenia pozwany wskazał, że jedna oferta nie może być podstawą ustalenia wysokości wynagrodzenia. Odnośnie złej wiary podniósł natomiast, że działania firmy (...), która kierowała do niego wezwania do wydania pojazdu, budziły podejrzenia. Wezwanie z 4 maja 2011r. nie spełnia wymogów wezwania do zapłaty. Z jego treści wynika bowiem, że pozwany został wezwany do wydania auta jako leasingobiorca, podczas gdy nim nie był. Do pisma nie zostało również dołączone pełnomocnictwo. Potem były telefon, email, sztamkowe pisma i podejrzone pełnomocnictwa w związku z powyższym pozwany po konsultacji z prawnikiem postanowił nie oddawać pojazdu w tak podejrzanych okolicznościach.

W piśmie z dnia 2 września 2014r. powód cofnął pozew w części dotyczącej wydania pojazdu oraz w części obejmującej żądanie zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie za okres od 26 sierpnia 2014r. do dnia wydania wyroku (zob. pismo powoda z dnia 2 września 2014r. i pismo z dnia 17 października 2014r. k. 105 i 120). W uzasadnieniu swojego stanowiska powód wskazał, że w dniu 25 sierpnia 2014r. pojazd został mu przez pozwanego wydany. W związku z cofnięciem pozwu ze skutkiem prawnym, postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2015r. Sąd umorzył postępowanie w sprawie w części o wydanie i zapłatę za bezumowne korzystanie z pojazdu za okres od dnia 26 sierpnia 2014r. do dnia wydania wyroku (k.155).

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2015 r. sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził od pozwanego M. B. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 50.908 zł (pięćdziesiąt tysięcy dziewięćset osiem złotych) wraz z ustawowymi odsetkami: od kwoty 44.880 zł. od dnia 5 czerwca 2014r., a od kwoty 6.028 zł. od dnia 23 października 2014r., oddalił powództwo w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu.

Sąd ustalił, że powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. umowę leasingu operacyjnego nr (...). Na jej podstawie powód jako finansujący zobowiązał się nabyć od (...) spółki z o.o. jako korzystającego samochód osobowy P. (...) a następnie oddać go tej spółce do używania albo używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a spółka (...) zobowiązała się zapłacić powodowi wynagrodzenie pieniężne w uzgodnionych ratach. Czas trwania umowy został oznaczony od dnia jej zawarcia do ostatniego dnia okresu, za który należna jest ostatnia rata wynagrodzenia. W wykonaniu umowy powód

nabył w dniu 29 października 2008r. od (...) spółki z o.o. w W. samochód osobowy P. (...), nr nadwozia (...), rok prod. 2008, diesel, a następnie w dniu 26 listopada 2008r. oddał tej spółce do korzystania.

Zgodnie z ogólnymi warunkami umowy leasingu, korzystający nie mógł oddać przedmiotu leasingu osobie trzeciej do używania bez pisemnej zgody powoda. W razie zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty powód był uprawniony po uprzednim wezwaniu korzystającego do zapłaty i bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu, wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

(...) spółka z o.o. w W. bez pisemnej zgody powoda wynajął ww. pojazd pozwanemu M. B.. Umowa była zawarta na czas oznaczony, do dnia 29 lipca 2010r., z możliwością jej przedłużenia lub skrócenia. Pozwany wiedział, że samochód jest przedmiotem leasingu i stanowi własność powoda. O powyższym fakcie został poinformowany przez spółkę (...). Ponadto był w posiadaniu dowodu rejestracyjnego pojazdu, w którym jako wyłączny właściciel pojazdu wpisany był powód. Pozwany jeździł samochodem do grudnia 2011r., kiedy to został zabrany mu przez Policję dowód rejestracyjny w związku z brakiem ważnego przeglądu technicznego pojazdu. Zgodnie z łączącą go ze spółką (...) umową przeglądy techniczne oraz sezonowe wymiany opon należały do obowiązków wynajmującego.

Pismem z dnia 12 kwietnia 2011r. powód wypowiedział umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym i wezwał korzystającego do zwrotu samochodu w terminie do dnia 19 kwietnia 2011r. oraz zapłaty odszkodowania. Wobec bezskutecznego upływu terminu podjął następnie czynności w celu ustalenia, co się dzieje z pojazdem. W ich wyniku ustalił, że znajduje się on w posiadaniu pozwanego. Pełnomocnik powoda zwrócił się do pozwanego najpierw telefonicznie o zwrot pojazdu, a potem wysłał do niego email z kopią pisma wypowiadającego umowę leasingu. Kiedy to nie przyniosło rezultatu, pismem z dnia 4 maja 2011r. wezwał pozwanego do niezwłocznego zwrotu przedmiotu leasingu - samochodu P. (...), nr rej. (...). W piśmie wskazał, że do wydania pojazdu wzywa w związku z wypowiedzeniem umowy leasingu. Pismo zostało doręczone pozwanemu w dniu 3 czerwca 2011r. W odpowiedzi na nie pozwany poinformował powoda, że nie łączy go z nim umowa leasingu i że pojazd użytkuje na podstawie innej umowy zawartej z innym podmiotem. Jednocześnie poprosił o wskazanie podstawy prawnej wezwania do wydania pojazdu. W piśmie z dnia 15 czerwca 2011r. i kolejnym z dnia 27 lipca 2011r. powód ponowił wezwanie do wydania pojazdu. W odpowiedzi na pismo z dnia 15 czerwca 2011r. pozwany poinformował powoda, że posiada tytuł prawny na użytkowanie ww. pojazdu i ponownie poprosił o wskazanie podstawy prawnej wydania pojazdu.

Pismem z dnia 22 czerwca 2011r. powód złożył w Prokuraturze Rejonowej Szczecin-Zachód w Szczecinie zawiadomienie o popełnienie na jego szkodę przestępstwa przywłaszczenia pojazdu przez pozwanego. Sprawa została przekazana Prokuraturze Rejonowej Warszawa Praga Północ w Warszawie. Prokuratura Rejonowa Warszawa Praga Północ wszczęła również postępowanie dotyczące doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) spółki z o.o. w W. przez osoby reprezentujące spółkę (...).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie za najem długoterminowy (na dłużej niż rok) samochodu osobowego takiego jak pojazd marki P. (...), rok prod. 2008, diesel, kształtowało się w okresie od 2011 do 2014 w wysokości 1.800zł. Stawka czynszu najmu uwzględnia średnie miesięczne koszty utrzymania pojazdu, ponoszone przez wynajmującego. Koszty te wynoszą 480 zł i obejmują:

1. średnie koszty pakietów ubezpieczeń OC/AC/NW/Assistance (2.000 zł za rok)
2. średnie koszty obowiązkowych przeglądów okresowych (100 zł za rok)
3. koszty wymiany ogumienia po 50.000 km (220 zł za rok)
4. koszty zmian sezonowych ogumienia (240 zł za rok)
5. koszty przeglądów eksploatacyjnych:
 - co 10.000 km (500 zł za rok)

- co 30.000 km jeden raz w okresie użytkowania (1.000 zł za rok)

- co 50.000 km jeden raz w okresie użytkowania (1.500 zł za rok)

6. koszty administracyjne, tj. infolinia, pomoc techniczna 24 h, samochody zastępcze (167 zł za rok).

Pozwany wydał powodowi pojazd w dniu 26 sierpnia 2014r.

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd uznał powództwo o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z samochodu powoda jest w części uzasadnione.

Podstawę prawną żądania pozwu stanowi art. 225 w zw. z art. 224 §2 k.c. Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy powinno obejmować wszystko to, co jej właściciel uzyskałby, gdyby rzecz wydierzał lub oddał w użytkowanie na podstawie innego stosunku prawnego. Podstawą ustalenia wynagrodzenia są średnie ceny rynkowe za korzystanie z danego rodzaju rzeczy w okresie posiadania (zob. wyrok SN z dnia 22 września 2005r., IV CK 105/05;).

Dowody zebrane w sprawie pozwalają na ustalenie, że pozwany w okresie objętym żądaniem pozwu, tj. od 8 czerwca 2011r. do dnia 25 sierpnia 2014r. był posiadaczem pojazdu P. stanowiącego własność powoda. Sam fakt posiadania był między stronami niesporny. Spór dotyczył złej wiary pozwanego i wysokości wynagrodzenia.

Zgodnie z art. 7 k.c. jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Dobra lub zła wiara jest uzależniona od stanu świadomości posiadacza. Zła wiara wiąże się z powzięciem przez posiadacza informacji, które -racjonalnie ocenione- powinny skłonić go do refleksji, że jego posiadanie nie jest zgodne ze stanem prawnym. Okoliczności, które uzasadniałyby takie przypuszczenie podlegają indywidualnej ocenie, uzależnionej od ogólnego stanu wiedzy i doświadczenia posiadacza (por. wyrok SN z 11.08.2011, ICSK 642/10, Lex nr 960517). Dobrą wiarę wyłącza ujawnienie takich okoliczności, które u przeciętnego człowieka powinny wzbudzić poważne wątpliwości, że nie przysługuje mu prawo do korzystania z rzeczy w dotychczasowym zakresie (por. wyrok SN z dnia 6 maja 2009r, II CSK 594/08, Lex nr 510969).

Domniemanie dobrej wiary jest domniemaniem prawnym wzruszalnym, które w niniejszej sprawie nakłada na powoda ciężar udowodnienia złej wiary po stronie pozwanego. W ocenie Sądu Okręgowego dowody zebrane w sprawie dają wystarczającą podstawę do przyjęcia, że pozwany znajdował się w złej wierze w całym objętym żądaniem pozwu okresie. Umowa najmu łącząca go ze spółką (...) została rozwiązana najpóźniej z dniem rozwiązania umowy leasingu, co wynika z art. 675 k.c. i art. 668 § 2 k.c. w zw. z art. 709⁽¹⁷⁾ k.c. Zgodnie z art. 709⁽¹⁷⁾ k.c. do odpowiedzialności finansującego za wady rzeczy powstałe na skutek okoliczności, za które finansujący ponosi odpowiedzialność, uprawnień i obowiązków stron w razie dochodzenia przez osobę trzecią przeciwko korzystającemu roszczeń dotyczących rzeczy, odpowiedzialności korzystającego i osoby trzeciej wobec finansującego w razie oddania rzeczy tej osobie przez korzystającego do używania, zabezpieczenia rat leasingu i świadczeń dodatkowych korzystającego, zwrotu rzeczy przez korzystającego po zakończeniu leasingu oraz do ulepszenia rzeczy przez korzystającego stosuje się odpowiednio przepisy o najmie, a do zapłaty przez korzystającego rat przed terminem płatności stosuje się odpowiednio przepisy o sprzedaży na raty. Odpowiednie zastosowanie w myśl powołanego przepisu mają w szczególności art. 675 k.c. i art. 668 k.c. Z dowodów przedłożonych przez powoda nie wynika dokładna data rozwiązania umowy leasingu. Pismo wypowiedające umowę leasingu nosi datę 12 kwietnia 2011r. i jak wynika z polecenia wysyłkowego, zostało wysłane do spółki (...) jeszcze tego samego dnia kurierem. Uwzględniając, że doręczenie pisma miało nastąpić w tym samym mieście, w którym pismo zostało wysłane (W.) a także, że przeciętny czas doręczenia przesyłek wynosi około 3 dni, można przyjąć, iż spółka (...) otrzymała wypowiedzenie najpóźniej w dniu 15 kwietnia 2011r., a co za tym idzie, że z upływem tego dnia umowa leasingu została rozwiązana. Zgodnie z powołanymi wyżej przepisami w tej samej chwili ustał również stosunek najmu łączący pozwanego i leasingobiorcę. Pozwany wiedział, że samochód P., który użytkuje jest własnością powoda i stanowi przedmiot umowy leasingu zawartej pomiędzy powodem jako finansującym a spółką (...) jako korzystającą. Informacja o wypowiedzeniu tej umowy i wezwanie do wydania samochodu wystosowane przez pełnomocnika powoda powinny skłonić go do refleksji,

że jego posiadanie nie jest zgodne z prawem. Z zeznań pozwanego wynika, że zanim otrzymał on pismo z maja 2011r. wzywające do wydania pojazdu, pełnomocnik powoda najpierw skontaktował się z nim telefonicznie, a później przesłał email z kopią wypowiedzenia umowy leasingu. Informacja o wypowiedzeniu umowy była wystarczająca do tego by zachwiać dotychczasowym przekonaniem pozwanego o przysługującym mu tytule prawnym do korzystania z pojazdu, nawet jeśli budziła jego wątpliwości co do swojej prawdziwości. Pozwany nie skontaktował się z wynajmującym by wyjaśnić te wątpliwości. Bez uzasadnionej obiektywnymi okolicznościami podstawy uznał, że ma skuteczny względem powoda tytuł do korzystania z pojazdu i odmówił jego wydania. Tłumaczenie pozwanego, że nie czuł się adresatem pisma z 4 maja 2011r., gdyż nie łączyła go umowa leasingu z powodem jest niewiarygodne i nie przekonywające, jeśli się weźmie pod uwagę fakt, że pozwany miał wiedzę o umowie łączącej powoda ze spółką (...), od której wskazany w tym piśmie samochód wynajmował. Posiadana przez pozwanego wiedza o umowie leasingu i kłopotach finansowych spółki (...) (pozwany zeznał, że pod koniec 2010r. dowiedział się o zadłużeniu wynajmującego i na własny koszt musiał dokonać wymiany opon) powinna w tej sytuacji skłonić go raczej do wniosku, że spółka (...) nie jest już uprawniona do korzystania z przedmiotu leasingu, a co za tym idzie jemu samemu również takie uprawnienie już nie przysługuje. Pismo z maja 2011r. pozwany otrzymał w dniu 3 czerwca 2011r., a zatem zasadne jest przyjęcie, że co najmniej od 8 czerwca 2011r. był on posiadaczem pojazdu w złej wierze. Pojazd ten posiadał aż do chwili wydania go powodowi, tj. do dnia 25 sierpnia 2014r. i dlatego za cały wskazany wyżej okres powodowi należy się wynagrodzenie za bezumowne korzystanie. Bez znaczenia dla możliwości żądania tego wynagrodzenia jest to, że pozwany pojazd nie użytkował, jak również to, że powód od czasu pism z 2011r. do czasu wytoczenia przedmiotowego powództwa nie podjął wobec pozwanego żadnych czynności windykacyjnych. Bez znaczenia jest również wynik postępowania karnego w sprawie dotyczącej przywłaszczenia pojazdu. Na marginesie wskazać jedynie należy, że los sprawy karnej nie został ustalony. Pozwany wskazał bowiem że pomimo złożenia przez powoda zawiadomienia o przestępstwie taka sprawa nie była przeciwko niemu prowadzona, natomiast w piśmie Prokuratury z dnia 18 lipca 2011r., które zdaniem powoda świadczyć ma o prowadzeniu postępowania pod sygn. 2 Ds 364/11/III, sprawa przywłaszczenia nie jest wymieniona.

Wysokość wynagrodzenia Sąd ustalił na podstawie opinii biegłego sądowego M. M.. Opinia jest przekonywająca, a zarzuty stron nie zdołały w ocenie Sądu podważyć jej końcowych wniosków. Przypomnieć należy, że powód nie kwestionował ustaleń biegłego co do cen najmu długoterminowego. Twierdził natomiast, że skoro żądana przez niego kwota 2.200 zł odpowiadająca miesięcznemu czynszowi mieści się w granicach stawek rynkowych, to uzasadnione jest przyjęcie właśnie tej kwoty, a nie wyliczonej przez biegłego. Z powyższym stanowiskiem powoda nie można się zgodzić. Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy powinno odpowiadać średnim cenom rynkowym a zatem zasadne było odrzucenie przez biegłego skrajnych wartości, tj. 1.200 zł i 2.500 zł., i obliczenie średniej ceny na podstawie cen minimalnej i maksymalnej, mieszczących się w przedziale od 1.300 zł do 2.200- 2.300 zł. Obliczona w powyższy sposób miesięczna stawka czynszu wynosi 1.800 zł. Ze względu na to, że wypożyczalnie samochodów, których stawki czynszu biegły analizował, biorą na siebie wszystkie koszty związane z eksploatacją i posiadaniem pojazdu z wyjątkiem paliwa i są one wkalkulowane w cenę najmu, zasadne było odliczenie tych kosztów od ustalonej przez biegłego średniej stawki 1.800 zł. skoro powód kosztów tych nie musiał ponosić i nie ponosił, a w normalnym rozwoju wypadków, gdyby strony łączyła umowa najmu, koszty te by poniósł. Średnie roczne koszty utrzymania pojazdów klasy C+ w wypożyczalniach biegły obliczył na kwotę 5.727 zł, co w przeliczeniu na miesiąc daje w przybliżeniu 480 zł. Rodzaj ponoszonych przez wypożyczalnie kosztów oraz ich wysokość nie były przez strony kwestionowane. Odnośnie uwag zgłoszonych przez pozwanego wskazać należy, że faktycznie jak wynika z opinii biegłego, ceny najmu od 2010r. mają tendencję spadkową z uwagi na dużą konkurencję wśród wypożyczalni pojazdów. Biegły na rozprawie wyjaśnił, że ceny w 2010r. i 2011r. były nieznacznie wyższe od cen w późniejszym czasie i dlatego dla całego badanego okresu, tj. 8 czerwca 2011r. - 25 sierpnia 2014r. przyjął jedną cenę aktualną na dzień wydawania opinii. Ze względu na to, że w badanym okresie średnie ceny utrzymywały się na podobnym poziomie, a różnice między nimi sięgały zaledwie kilku procent, zastosowanie współczynników korygujących nie było jego zdaniem uzasadnione. Wyjaśnienia biegłego są w ocenie Sądu przekonujące. Pozwany wskazywał, że różnice między cenami w 2014r. a tymi z 2011r. były dużo większe, niż przyjął biegły, ale nie przedstawił na tę okoliczność żadnych dowodów. Zasadne w ocenie Sądu jest również przyjęcie przez biegłego ofert wypożyczalni (...), skoro powód ma siedzibę w W. i może swoją działalność prowadzić przede wszystkim na rynku (...).

Reasumując, Sąd na podstawie opinii przyjął, że miesięczna stawka czynszu wynosi 1.320 zł (1.800 zł - 480 zł), co za cały objęty żądaniem okres obejmujący dokładnie 38 miesięcy i 17 dni, daje kwotę 50.908 zł., a za okres wskazany w pkt 2 pozwu, tj. od 8 czerwca 2011r. do 8 kwietnia 2014r., daje kwotę 44.880 zł. Odsetki od tej kwoty zostały zasądzone od następnego dnia po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu, tj. od dnia 5 czerwca 2014r., a nie od dnia wniesienia pozwu, jak żądał powód, gdyż brak jest dowodu na to, że pozwany był wcześniej wzywany do zapłaty należności. Termin zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy nie jest oznaczony i nie wynika z właściwości zobowiązania, dlatego zgodnie z art. 455 k.c. świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Pozew należało potraktować jako pierwsze wezwanie do zapłaty, w związku z czym dopiero od dnia następnego po jego doręczeniu pozwanemu, powstał stan opóźnienia. Odsetki od pozostałej kwoty 6.028 zł obejmującej okres od 9 kwietnia 2014r. do dnia 25 sierpnia 2014r. zostały zasądzone od dnia 23 października 2014r., gdyż należność za ten cały okres stała się wymagalna dopiero w dniu 26 sierpnia 2014r., a za wezwanie do zapłaty tej należności można potraktować dopiero pismo powoda z dnia 2 września 2014r. doręczone pozwanemu w dniu 22 października 2014r. (k.122). Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie nie jest świadczeniem okresowym, a obowiązek jego zapłaty powstaje za każdy dzień korzystania z rzeczy, dlatego powód nie mógł w pozwie żądać zapłaty odsetek od niewymagalnych w chwili wniesienia pozwu należności, od dziesiątego dnia każdego miesiąca do dnia zwrotu rzeczy.

Mając na względzie powyższe Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 50.908 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 44.880 zł od dnia 5 czerwca 2014r. i od kwoty 6.028 zł od dnia 23 października 2014r., a w pozostałej części powództwo oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., mając na uwadze okoliczność, że powód wygrał sprawę 59% Sąd zasądził od niego na rzecz powoda 59% poniesionych przez niego kosztów, czyli kwotę 5.370,18 zł.

Mając na uwadze, że wydatki na biegłego przewyższyły kwotę uiszczonej zaliczki o 217,06 zł, Sąd w wyroku pobrał od powoda 41% tej kwoty na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Szczecinie, czyli 89 zł, a od pozwanego 59% tej kwoty, czyli 128,06 zł.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pozwany, wnosząc o jego zmianę i oddalenie powództwa w całości. Po zwany zarzucił wyrokowi naruszenie:

- art. 668 §2 k.c. w związku z art. 709¹⁷ k.c. poprzez przyjęcie, że do odpowiedzialności korzystającego w związku z rozwiązaniem umowy leasingu stosuje się przepisy o najmie;
- art. 22 w zw. z art. 224 §2 k.c. poprzez uznanie, że przepisy te dają podstawę do zasądzenia wynagrodzenia za korzystanie z pojazdu, podczas gdy pozwany nie miał od listopada 2011 r. możliwości korzystania z samochodu;
- art. 233 k.p.c. poprzez bezpodstawne przyjęcie, że po otrzymaniu wezwania z dnia 4 maja 2011 r. musiał wiedzieć, że spółka (...) nie jest uprawniona do korzystania z przedmiotu leasingu, a więc że i pozwanemu to uprawnienie nie przysługuje i pozostawał w złej wierze;
- art. 233 k.p.c. i art. 278 §1 k.p.c. poprzez uznanie za miarodajną opinii biegłego, który nie posiada uprawnień w dziedzinie opinii ekonomicznych rynku samochodowego, a w treści opinii biegły dowolnie i wybiórczo przytoczył oferty internetowe i w sposób nielogiczny wyciągnął średnią z tych ofert.

Uzasadnienie apelacji rozszerza podniesione w niej zarzuty.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

SĄD APELACYJNY ZWAŻYŁ CO NASTĘPUJE:

Apelacja jest bezzasadna.

W pierwszej kolejności sąd odwoławczy wskazuje, że w pełni podziela ustalenia faktyczne dokonane przez sąd pierwszej instancji i przyjmuje je za własne bez konieczności ponownego przytaczania w tej części uzasadnienia. Podziela także argumentację jurydyczną zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Wbrew stanowisku apelującego Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia art. 233 k.p.c. Zgodnie z ww. przepisem sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. W świetle powyższego Sąd ma obowiązek wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, wskazania kryterium oraz argumentacji pozwalającej sądowi wyższej instancji oraz skarżącemu na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny bądź też jego zdyskwalifikowanie. Nie można mówić o naruszeniu reguł swobodnej oceny dowodów w przypadku, gdy z oceny dowodów sąd wyprowadził poprawne logicznie wnioski, zgodne z doświadczeniem życiowym. Ocena sądu musi się ostać nawet w przypadku, gdy w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć zgola odmienne wnioski. Jedynie w przypadku braku logiki w wyprowadzaniu wniosków z zebranymi dowodami bądź, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważana (vide: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27.09.2002 r. II CKN 817/00, system informacji prawnej LEX nr 56906). Aby zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. okazał się skuteczny skarżący winien wskazać jakie kryteria naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (vide: orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r. IV CKN 970/00, LEX nr 52753, 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99, LEX nr 52347, 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/909, LEX nr 53136).

W niniejszej sprawie brak jest podstaw do zarzucenia Sądowi pierwszej instancji braku logiki w ocenie materiału dowodowego czy też potraktowania go wybiórczo bądź z pominięciem związków przyczynowo skutkowych. Pozwany zawarł umowę najmu z leasingobiorcą pojazdu, a więc osobą która nie była właścicielem pojazdu, a jedynie posiadaczem zależnym. Prawo pozwanego do korzystania z samochodu było więc prawem pochodnym w stosunku do umowy leasingu i mogło trwać jedynie tak długo jak długo wynajmujący był uprawniony do korzystania z rzeczy względem właściciela. Z chwilą rozwiązania umowy leasingu na skutek wypowiedzenia jej przez powoda – właściciela rzeczy pozwany utracił prawo do korzystania z samochodu. Z art. 709¹⁷ k.p.c. wprost bowiem wynika, że do odpowiedzialności korzystającego i osoby trzeciej wobec finansującego w razie oddania rzeczy tej osobie przez korzystającego do używania oraz do zwrotu rzeczy po zakończeniu umowy leasingu stosuje się przepisy o najmie. Natomiast art. 668 §2 k.p.c. wprost wskazuje, że stosunek wynikający z zawartej przez najemcę umowy o bezpłatne używanie lub podnajem rozwiązuje się najpóźniej z chwilą zakończenia stosunku najmu. Skoro więc leasingobiorca pojazdu, który wobec pozwanego był wynajmującym powinien zwrócić samochód powodowi po rozwiązaniu umowy leasingu tak jak najemca, a umowa podnajmu uległa rozwiązaniu z chwilą rozwiązania umowy leasingu, pozwany był obowiązany zwrócić rzecz właścicielowi. Jeżeli tego nie uczynił właściciel miał prawo na podstawie art. 222 k.c. wystąpić z roszczeniem windykacyjnym zarówno w znaczeniu materialnym jak i procesowym. Z roszczeniem materialnym powód w pierwszej kolejności wystąpił do pozwanego pismem z dnia 4 maja 2011 r., wskazując pozwanemu, że umowa leasingu została rozwiązana. Pozwany nie zaprzeczył w apelacji, że wiedział o tym, że wynajęty przez niego samochód jest leasingowany przez wynajmującego. Stąd też informacja o rozwiązaniu leasingu powinna być dla niego wystarczająca dla oceny czy istotnie obowiązany jest wydać pojazd powodowi. Jednocześnie uszło wadze skarżącego, że prawo właściciela jest najsilniejszym prawem majątkowym w stosunku do rzeczy, a bez wątpienia pozwany z właścicielem nie miał zawartej jakiejkolwiek umowy odnośnie władania pojazdem. Odmowa wydania samochodu skutkowałą natomiast wystąpieniem także z roszczeniami uzupełniającymi w rozumieniu art.224§2 k.c. w zw. z art. 230 k.c. Nie ma przy tym znaczenia, co słusznie wskazał Sąd Okręgowy, czy pozwany faktycznie czynił użytek z rzeczy powoda czy też był tylko jego posiadaczem, gdyż bezpodstawnie odmawiając wydania pojazdu uniemożliwił powodowi uzyskiwania z niego korzyści. Jeżeli jednak pozwany nie korzystał z pojazdu odmowa jego wydania właścicielowi jest całkowicie irracjonalna i tylko jego obciąża ryzyko podjęcia takiej decyzji. Wbrew stanowisku apelacji powód nie miał także przedprocesowego obowiązku informowania pozwanego o zamiarze dochodzenia roszczeń uzupełniających. Takie działania bowiem właściciel może podjąć w każdym czasie, a jedynym skutkiem

opóźnienia jest wymagalność świadczenia oraz ewentualny negatywny skutek prawny w postaci przedawnienia. Nie ma także ograniczeń czasowych w korzystaniu z roszczeń windykacyjnych.

Biorąc powyższe pod uwagę brak jest także podstaw do uwzględnienia zarzutów prawa materialnego.

Chybiony jest także zarzut naruszenia art. 278 k.p.c. Jak słusznie podniósł powód w odpowiedzi na apelację biegły M. M. jest także specjalistą od wyceny rzeczy ruchomych w tym pojazdów oraz szkód komunikacyjnych. Nie istnieje specjalność dotycząca ekonomii rynku samochodowego. Podobnie jak wysokość uzyskiwanych czynszów najmu czy dzierżawy nieruchomości ustalana jest poprzez zlecenie opinii biegłym z zakresu wyceny nieruchomości, tak wysokość czynszu najmu pojazdów z reguły ustalana jest na podstawie opinii biegłego z zakresu wyceny pojazdów oraz szkód komunikacyjnych, gdyż w ramach tych szkód niejednokrotnie koniecznym jest wynajęcie pojazdu zastępczego, a tym samym oszacowanie kosztów najmu, a więc biegli wyceniający te szkody nabywają wiedzę i doświadczenie zawodowe również na rynku najmu pojazdów, a nadto są w stanie wybrać do porównania wartości najmu samochodów najbardziej zbliżonych pod względem klasy i wyposażenia. Stąd też sąd pierwszej instancji prawidłowo wybrał biegłego o specjalności najbardziej zbliżonej do przedmiotu sporu. Biegły także wyjaśnił rzeczowo i przekonująco

W jaki sposób określił cenę średnią i jego sposób rozumowania w tej materii można uznać za prawidłowy. Jednocześnie apelujący nie przedstawił żadnego kontrdowodu – chociażby także uzyskanego z internetu na okoliczność, że ceny najmu były niższe, a także nie ujawnił za jaką cenę czynszu sam wynajmował samochód.

Biorąc powyższe pod uwagę na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy.

SSA E. Buczkowska-Żuk SSA D. Rostał SSA M. Sawicka